

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Oponentní řízení - analytická zpráva

KA2

OPZ PROADMIN

Obsah

Oponentní řízení – analýza současného nastavení procesu a návrh na jeho zásadní úpravu	2
Příloha 1	5
Aktuální procesní mapa SME-03	5
Procesní mapa navrhované úpravy	6

Oponentní řízení – analýza současného nastavení procesu a návrh na jeho zásadní úpravu

Oponentní řízení se v TA ČR provádí za účelem průběžného ověřování průběhu realizace, výsledků a plnění cílů projektů v programech vyhlašováných poskytovatelem. Zprávy z oponentního řízení se následně využívají jako jeden z podkladů pro závěrečné hodnocení projektu dle § 13 odstavce 4 zákona č. 130/2002 Sb. Na jeho průběh se nevztahuje zákon č. 500/2004 Sb., správní řád. Průběh oponentního řízení je popsán ve směrnici SME-03 Oponentní řízení.

Z hlediska navržených úprav není v tuto chvíli nezbytné detailně popisovat běh procesu, postačí informace k základním typům oponentního řízení. Oponentní řízení se dělí na dva základní typy:

- *Průběžné oponentní řízení*, které ověřuje postup projektu v průběhu realizace.
- *Závěrečné oponentní řízení*, které slouží jako podklad pro závěrečné hodnocení projektu.

Průběžné oponentní řízení se využívalo plošně u projektů s dobou realizace delší než dva roky. U těchto projektů byla alespoň jednou v průběhu jejich realizace uspořádána průběžná oponentura. Od roku 2016 bylo upuštěno od plošné realizace průběžných oponentních řízení a průběžná oponentura se realizuje pouze cíleně u konkrétních projektů. Toto opatření kopírovalo trend vzrůstajícího počtu projektů na jednoho referenta a vzrůstající počet ukončovaných projektů a projektů celkem.

Závěrečné oponentní řízení je důsledně realizováno po skončení realizační fáze projektu u všech projektů, a to formou individuálních závěrečných oponentních řízení za účasti zástupců příjemce, případně – u bezproblémových projektů – hromadnou formou, u které nejsou přítomni zástupci příjemců. Zavedení hromadných oponentur bylo zásadním krokem pro to, aby je vůbec bylo možné uskutečnit. Je nutné si uvědomit, že TA ČR byla založena v roce 2009 a první velká vlna ukončování projektů byla v roce 2016, kdy bylo ukončení cca 350 projektů. Obnovení plošné realizace průběžných oponentur není v současné době reálné.

V současné době je tedy systém poměrně dobře nastaven na kontrolu skončených projektů, ale oponentní řízení není prakticky používáno ke kontrole průběhu realizace. Zásadní nedostatky systému jsou:

- Plánování „na kalendářní rok“ není z hlediska dopadů kontroly efektivní. Nejvíce podnětů, na základě kterých bývá zahájena průběžná oponentura, vychází z kontroly průběžných zpráv. Vzhledem k tomu, že zprávy jsou odevzdávány 1x ročně, a to k 30. lednu, je podnět možné zahrnout v aktuálním roce pouze do mimořádných kontrol.

Standardní cestou je tedy projekt zahrnut do plánu na další kalendářní rok. Celá tato situace vypadá ještě jinak v číslech: aktivity např. za rok 2015 příjemce popíše do zprávy, kterou odevzdá 30. 1. 2016, pokud z průběhu realizace vyplynou otázky, které by bylo vhodné řešit průběžnou oponenturou a je zahrnut do plánu průběžných oponentur, ta proběhne až v roce 2017. Toto zpoždění je z hlediska včasnosti kontroly velmi negativní.

- Plošná realizace průběžných oponentur je vysoce administrativně náročná, jak pro příjemce, tak pro TA ČR.
- Mimořádné průběžné oponentury nejsou prakticky využívány, a to ani v době, kdy bylo upuštěno od plošné realizace průběžných oponentur. Je otázkou, co způsobuje tuto skutečnost, ale jako nejpravděpodobnější důvod se jeví, že mimořádná oponentura je chápána jako prostředek k řešení krizových situací. Bohužel v době, kdy nejsou oponentury využívány plošně, je toto ještě více umocněno a mimořádných oponentur se realizuje pouze jednotky ročně.
- Průběžné oponentní řízení vždy vyžaduje posudek externího oponenta. Na základě všeobecných podmínek je pochopitelně možné realizovat kontrolní návštěvu, ale protože ta není popsána ve směrnici, využívá se velmi zřídka a její organizace je spojena s řadou otázek.
- Plán průběžných oponentur je schvalován předsednictvem TA ČR, jeho změna je tedy administrativně náročná.

Na základě analýzy nedostatků a limitů procesu navrhujeme tyto změny:

- Zrušit schvalování plánu závěrečných kontrol.
 - Jedná se o čistě administrativní krok bez přidané hodnoty, protože po skončení realizace projektu musí být závěrečná oponentura v každém případě zrealizována.
- Schvalování průběžných oponentur přesunout z předsednictva TA ČR na úroveň sekčního ředitele.
- Změnit plánování oponentur.
 - Posunutím vytvoření plánu z konce roku na konec května, získáme možnost rychlé reakce na informace, které se objeví v posudcích zpravodaje k průběžné zprávě. Termín současně bere v úvahu nutnost nejdříve začít připravovat závěrečné oponentury tak, aby byla splněna zákonem daná lhůta na ukončení projektu.
- Zavést nový typ kontroly – monitorovací návštěvu.
 - Z hlediska terminologické kontinuity navrhujeme, aby oponentní řízení a monitorovací návštěvy měli souhrnný termín – např. monitorovací kontrola¹.
 - Pro tento typ kontroly by nebylo nutné bezpodmínečně zpracovávat oponentní posudek. Lze například využít pro velmi rychlé ověření skutečnosti na místě.
- Umožnit zastavit průběžnou oponenturu po obdržení posudku.

¹ Nepovažujeme za vhodné, aby se oponentní řízení stalo nadřazeným termínem a pro stávající oponentní řízení byl využit termín jiný. Termín oponentní řízení je ustálený a příjemce by změna mátl. Zároveň je zcela nevhodné využít pro nadřazený termín stejný název jako pro podřízený (např. oponentní řízení by se skládalo z oponentního řízení a monitorovací návštěvy).

- V případě, že posudek je pozitivní a oponent neshledá žádný problém v realizaci projektu, považujeme za zbytečné realizovat individuální oponentní řízení, kterého se účastní – buď v sídle TA ČR, nebo příjemce – referent projektu, zpravodaj, oponent a zástupci příjemců. Možnost zastavit oponenturu současně umožní lépe pracovat s personálními kapacitami referentů Oddělení realizace projektů. Změna bude současně pozitivní také pro příjemce, případné problémy budou řešeny bez zbytečného odkladu.

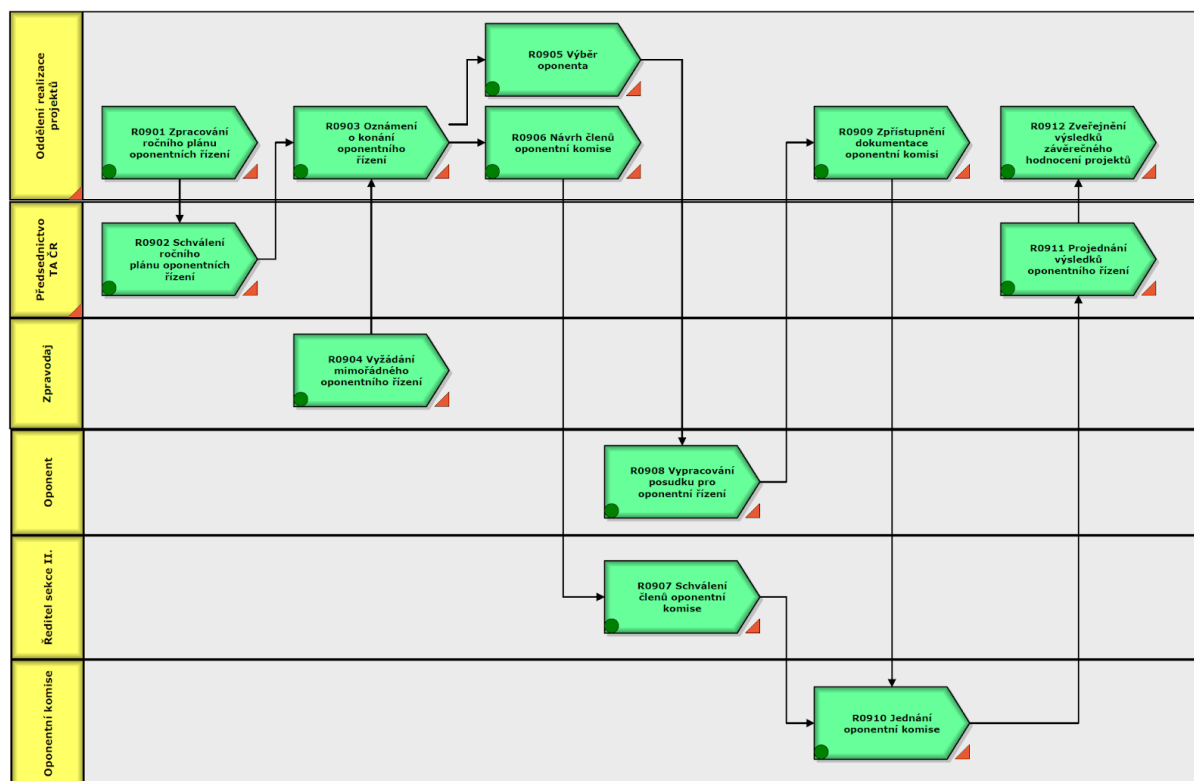
Návrh s sebou nese nutnost změny všeobecných podmínek a směrnice. Současně bude nutné změnit SME-27 Poskytování podpory příjemcům, protože část těchto směrnic se překrývá a procesy jsou tak duplicitní. Vedle toho navrhujeme, aby změna plánování proběhla nejenom při plánování průběžných oponentur, ale také při plánování veřejnosprávních kontrol.²

² Po změně bude nutné zavést jiný způsob kontroly objemu prostředků zkontrolovaných veřejnosprávní kontrolou, aby byl zajištěn minimální roční objem a nedošlo k porušení zákona. Toto ale považujeme za řešitelné. Současně se zdá, že přidaná hodnota změny bude značná, a to nejenom pro TA ČR, ale také pro příjemce, kdy případné porušení rozpočtové kázně bude odhaleno s minimálním zpožděním, což s sebou nese menší zátěž příjemce v podobě penále.

Příloha 1

Aktuální procesní mapa SME-03

Procesní mapa navrhované úpravy

